

Nonverbální komunikace

Komunikace
v ošetrovatelství
a porodní asistenci

Složky nonverbální komunikace

- Mimika
- Vizika
- Kinetika
- Gestika
- Haptika
- Proxemika
- Posturologie
- Teritorialita
- Chronemika
- Paralingvistika
- Komunikace pomocí znaků (předmětů)

Mimika

- pohyby tváře (úst, očí a nosu)
- Vyjádření především emocí
- Mimické projevy vyjadřují vztah mluvčího k informacím, které sděluje

Vizika

- Řeč očí
- Nejcitlivější receptor informací o lidech
- Vnímáme 87% info zrakově, 9% sluchem a 4% ostatními smysly

Gestika

- Řeč pohybů
- Sdělují různé významy

- Musíme rozlišit, které gesta jsou záměrné a které vyplývají z osobnosti mluvčího
- Faktory ovlivňující gestiku: kultura, komunita, etiketa, etnika, osobnost

Haptika

- Komunikace dotyky
- Významy doteků:
 - vyjádření náklonosti, agrese
 - rituály – pozdravy
 - ovládání
 - funkční dotyky

Proxemika

- Sdělení pomocí přiblížení a oddálení
- Proxemický tanec – „pokus o nalezení a ustálení sympatické vzdálenosti“ (POKORNÁ, 2009)
- Proxemické zóny: (POKORNÁ, 2009)
 - Intimní 0-30/45 cm
 - Osobní 30/45-75/100 cm
 - Společenská 75/100-210/370 cm
 - Veřejná více než 370 cm

Proxemika

- Determinanty proxemických zón:
 - Věk
 - Pohlaví
 - Osobnost člověka
 - Poloha těla
 - Frekvence setkání/ vztah
 - Kontext

Posturologie

- Řeč fyzických postojů
- Poloha těla, rukou, nohou, hlavy
- Posturologické echo – při komunikaci dvou lidí, kteří spolu souhlasí dochází k nevědomému zrcadlení postojů; při nesouhlasu

Teritorialita

- Teritorium – prostor jedince, na které si dělá právo
- Souvisí se zónami

Chronemika

- Vyjadřování komunikace v časových souvislostech
 - Dochvilnost
 - Poskytnutí prostoru druhým
 - Trpělivost

Paralingvistika

- Mimoslovní komunikace
 - Přízvuk
 - Hlasitost
 - Rychlost
 - Plynulost
 - Intonace
 - Vokalizace
 - Výslovnost

Komunikace pomocí znaků (předmětů)

- Úprava prostředí, barvy
- Oblečení, ozdoby, úprava člověka, preference barev, vůně
- Dary, klíče, pracovní nástroje

Pasti nonverbální komunikace

- Správnost interpretace nonverbálních projevů
- Při pochybnostech je nutné ověřit význam verbálně (popř. nonverbálně)
- Pozor na inkongruenci nonverbálních projevů (např. pacient trpící bolestí to nedá na sobě znát; člověk prožívající zármutek se může usmívat....)